

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkeztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRNOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

A magyarok és a dollár.

Irta: Gaszner Géza.

Következőket olvasom egyik vidéki pénzintézet évi jelentésében: „Említésre méltónak tartjuk, hogy amerikai összeköttetésünkből folyólag 3650 egyénnek a múlt év májusa óta 350,000 korona körüli átutalásokat közvetítettünk. Ha ehhez hozzávesszük, hogy ezeket a sorokat *Törökszentmiklóson*, a magyarság kellő közepén írják, hát ez egy kicsit megállítja a régi szép tant a Kánaánról, a szép közmondásról, hogy: „extra Hungarian non est vita”.

Mondok még mást is, jellemzőbbet. *Tiszapolgár* itt van közelben; határa 60,000 hold, ebből 48,000 hold az egri káptalané, 12,000 a magánbirtok; lakosainak száma 6—7000 fő lehet; az Amerikában távollevők száma a népszámláláskor 1200 legjobb korában levő férfi és körülbelül 200 asszony volt. Az utolsó évben oda érkezett amerikai eredetű pénzküldemények összegét beavatottak és a helyzetével ismerős emberek 5—600,000 koronára teszik. Ez természetesen csak a felesleg, mert hisz a kiinn élő szegény magyarnak meg is kell élni. Ez annyit tesz, hogy nagyipari központot dolgozó, minősítetlen parasztmunkás átlag évi 5—700 koronát meg tud takarítani és haza tud küldeni. Ebből az itthon maradó asszony a hazai adósságot törleszti, vagy földet vásárolna belőle, ha tudna, — de nincs föld, mert a főtisztelendő és méltóságos káptalané

nem eladó. Ugyanez a viszony a közeli helyeken, Tiszadobon, Dadán, Eszláron is; ott az Andrásyok latifundiumai terjeszkednek. Dehogy eresztene bele kisbérlet a nemes gróf!

Itt fekszenek előttem *Hajdumegye* egyik másik járásá: ak népszámlálási adatai. Balmazújvárosról 460, Sámsonból, 137, Egyekről 131, Csegéről 107, Vámospércsről 95, Mikepércsről 141 a távollevők száma. Az összes távollevőké 1080 körül jár és aligha tévedek, ha a távollevők 60 százalékát, 600 magyart Amerikában gondolok, — csupa olyan községek közül, amelyekből eddig nem sejtettük, alig gyanítottuk, hogy onnan még kivándorolni is lehet. A legnagyobb arányu a kivándorlás Polgárról és meg vagyok győződve, hogy mindenütt, ahol egyházi birtok, vagy mágnás latifundium veszi körül a községet, a kivándorlás természetesen erősebb, mert az elhelyezkedés sokkal nehezebb, illetőleg egyáltalán lehetetlen. Az északi vármegyék elnéptelenedése főleg a sorozások és a fegyvergyakorlatra való behívások alkalmával észlelhető; rendszer, hogy ha 100 tartalékosra van szükség, 400-at kell behívni, mert 10—20 ember beteg, a többi pedig már Amerikában van.

Ha a gondolkodó ember ezeket a viszonyokat látja és elgondolja azt, hogy mily óriási elkeseredésnek kell felszaporodni abban a lassan cselekvő, nehéz elhatározásu, a földhöz, otthonához, a haza fogalmához ragaszkodó tömegben, míg az megmozdul és új honfoglaláshoz kezd, ha az ember elgondolja azokat a súlyos viszontagságokat, amiken a

szegény kivándorló keresztülmegy, míg eljut addig a kohóig, vagy bányáig, vagy üvegfüvőig, vagy más ipartelepig, amelyben a kenyérét megkeresi, sőt amely megtakarításokhoz juttatja, — lehetetlen, hogy eszébe ne jusson az érem másik oldala is: a kegyesen szundikáló, improduktív egyházi vagyon és a kihasználatlan, rosszul adminisztrált, mágnás latifundium.

Tiszapolgárról 1200 ember hiányzik, az egész országból hivatalos adatok szerint másfél millió munkás, szerző hajlamu, családot alapító, törekvő, megélni akaró, legjobb korbeli ember. Aki látott egyszer Fiumében kivándorló hajót, az mondhatja meg legjobban, hogy igazak-e állításaim. Kalandor a legkevesebb azok között; a sikkasztó bankfiu és a lefört katonatiszt, aki Amerikában próbál szerencsét, elenyésző csekélység a kimenők között. Komor, kedvetlen, elkeseredett parasztok azok, nagy nehéz gonddal a jövő iránt; erős bizalommal ahhoz, hogy ahol munka van és azt becsületesen megfizetik, ott ők megélnék.

Hordják a hajók ujjában ismét tizezer számra az embereket. A káptalan pedig imádkozik. Kegyes püspökök nehéz pénzeket küldenek a szegény római pápának. Itt-ott templomot is építenek. Befogadják a máshonnan kirugott szerzetes-rendeket, hogy terjesszék át a máshol már megunt vallási fanatizmust és középkori babonákat. A magyar paraszt pedig kivándorol. Neki nem jut föld és számára nincs ipar, mely őt munkával ellássa.

Gyomlálás a magyar nyelv kertjében.

— Egy érdekes könyvből. —

A napokban ismertettük Borbély György és Borbély Sándor „Nyelviünk védelme” című érdekes kis könyvét; ebből közöljük mutatónyúl és izelítőül az alábbi két cikket, hogy azzal is elősegítsük a mű célját: a magyar nyelv kinövésének az irtását.

A LOPÁS BÜNTÉNYT KÉPEZ.

Ma azt mondjuk: vagyonának alapját az a tizezer korona képezte, mely stb. Az alapítvány tőkét huszezer korona képezi. A váltóhamisítás büntényt képez. A boldogság alapját a megelégedés érzete képezi. Az oszlop anyagát vasbeton képezi stb. Ki tudná e sok képezést felsorolni, amely mind szemérmesített németesség. És mégis, hogy keressük e választékos kifejezést! Pedig higgyék el, t. olvasóim! hogy nagy szegénységi bizonyítvány az, ha valamit csak divatból, itélet nélkül teszünk és nem meggondoltsággal. A képez kifejezés a legtöbb esetben a német bilden-nek a szolgál fordítása.

A magyar ember az ő esze- és szójárása szerint azt „képezi”, amit alakít, formál, jó értelemben módosít. Így képezi, formálja, idomítja a tanító, az iskola, az élet a gyermeket, az embert. Magát is képezheti az ember. Újabb szóhasználat szerint kiképezheti a szobrászművész is valamely épületnek elejét, oldalát, tetejét stb. De a lopás sohasem képezhet büntényt, mert már maga a lopás is büntény. A

jól tanuló és jó magaviseletű gyermek sem képezi örömét a szülőnek. Mert már maga a gyermek, vagy annak jó magaviselete is öröm. N. N. nem képezheti büszkeségét városának. Hanem egyenesen büszkesége a városnak. Az oszlopot se mképezheti a vasbeton, hanem azt mondjuk: vasbetonból van az oszlop. Az alapítvány tőkét sem képezi pl. tizezer korona, hanem azt mondjuk: tizezer korona a tőke, vagy tizezer koronából áll a tőke, vagy: tizezer korona teszi a tőkét. Egyéb esetekben is így kell szólanunk, hogy t. i. a lopás büntény, vagy: vagyonát ingatlanok teszik, vagy: vagyona ingatlanokból áll (és nem képezi); vagy szerencsétlenségét az idézte elő, az okozta (és nem képezte); vagy boldogságát abban találta, örömét abban lelta (és nem képezte) stb. Be furcsa is volna, ha Berzsenyi így szólott volna a hajdan megromlott erkölcsű magyarjaihoz: „Minden ország támaszát, alapkövét a tiszta erkölcs képezi. Ma még furcsa ez, de ha így halad tovább nyelvérzékünk, bizony még jónak és követendőnek tartjuk az ősi erős szólam korekspozíciós kifejezését.

KIADÓ, KIADÁS.

Sokszor hallunk ilyeneket: ez a tészta, ez a hus nem kiadó, vagy nem kiadós. A buza vagy burgonya az idén nem volt kiadós. A szőlő azonban nagyon kiadó volt stb. Ez is német fordítás, mint annyi sok más. Még pedig szolgál fordítás (ausgiebig), melyet más képen kell mondani. Van elég kifejezésünk rá, csak nézzük meg pl. van látatja, nincs látatja, van eredménye, van foganatja, nincs foga-

natja, van haszna, nincs haszna, szapora, szaporítlan, hasznos, gazdaságos, érdemes, nem érdemes, költséges, olcsó, sok, kevés, ereszt, fizet, ad stb.

Az egyes esetekre alkalmazva így szólhatunk. Ez vagy az a tészta költséges és szaporítlan is, a másik olcsó és van látatja. Munkának van szaporája, eredménye, foganatja, látatja. A község olcsóbb is, gazdaságosabb is. A nyersfának nincs melege, nincs szaporája. A szőlő jól eresztett, a buza keveset fizetett, adott. A disznótartásba belenyertünk, nem volt gazdaságos, nem érdemes disznót tartani stb.

A kiadó szó elsősorban és főként a konkrét értelemben használható helyesen, amikor ugyanis visszavezethető arra a tényleges műveletre, hogy az ember valamit kezéből kienget, kiereszt. *Kiadja* pl. pénzt kezéből, zsebéből erre, arra vagy kamatra; *kiadja* a jussát, *kiadja* a hadifoglyot. *Kiadó* lehet a lakás, a föld (a tulajdonos kiadja kezéből a használat jogát). Egy további árnyalattal kiadó a laptulajdonos, ki az elkészített példányokat *kiadja* a kezéből. Egy további árnyalattal *kiadja*: *kiadja* a rendeletet, jelszót. Egy kissé még elvontabban *kiadja* az utat. Helyes még a *kiad* használata akkor is, ha a cselekvésnek irányát festi, pl. *kiad* valamit az ablakon (t. i. a szobából), *kiadja* gyermekét falura vagy német szóra (egyrészt keze alól adja ki, másrészt falura adja ki).

Ha pedig *kiadósnak* is kell valamit jelentenie, az legfeljebb talán azt jelenthetné, hogy *köllekező* (v. ő kikapós). —

Andrássy is beszélt.

A képviselőház ülése.

A bankjavaslat obstruálói ma segítségül kapták a hön óhajtott előkelő szónokot: Andrássy Gyula gróf, a párt nélküli pártvezér ma megtartotta beszédét. Az előkelő gróf a régi recept szerint dolgozik ma is; elfogadja a javaslatot, hogy udvarképes maradjon, de támadja a kormányt, hogy megtartsa egykori elvbarátainak a szimpatitáját. Andrássy után Lukács László pénzügyminiszter szólalt fel és szellemes beszéddel terítette le az ellenzék fővédő-üggyvédjét, Désy Zoltán ex-államtitkár.

Részletes tudósításunk a mai ülésről itt következik:

Uj törvényjavaslatok.

Kabos Ferenc alelnök negyed 11 óra-
kor az ülést megnyitja.

Lukács László pénzügyminiszter betervezi a pénzforgalmi eszközök szaporításáról és az érme és pénzrendszerre vonatkozó újabb pótszerződésről szóló törvényjavaslatokat.

Elnök: Jelenti, hogy a javaslatokat ki-nyomatják, szétosztják és a pénzügyi bi-
zottsághoz utalják ki.

A bankvíta.

Következett a bankjavaslat általános tárgyalása.

Csemesz István: A közönségnek legső-
több híve is be fogja látni, hogy az ország érdekeinek a közös jegybank nem felel meg. Figyelmezteti az önálló jegybank ellensé-
geit, hogy ne kicsinyeljék le azt az orszá-
got, amelynek önállóságát kötelessége min-
den magyarnak megvédeni, mert ugyis sze-
gények és elhagyottak vagyunk. Visszapil-
lantást vet a multak eseményeire és kimu-
tatja, hogy elmaradottságunk okozója azok a súlyos gazdasági csapások, amelyek any-
nyiszor sújtották Magyarországot. Csatlakozik Kossuth Ferenc és Földes Béla hatá-
rozati javaslatához.

Andrássy beszéde.

Andrássy Gyula gróf: Egyet ért Tisza István gróffal akkor, midőn azt mondja, hogy egy ország csak akkor lehet politikai-
lag független, ha gazdaságilag erős. Jól tud-
ja, hogy minden megrázkódtatás nélkül le-
hetetlen az önálló jegybank megvalósítása, sőt a jelen esetben talán lehetetlen is, de a 67-es kiegyezés nem tiltja meg azt, hogy a szükséges előkészületeket meg ne tesszük

A zsarnok.

Írta: A Lignl.

— Marie, drágám, öltözz már. Öt óra és te még sehogyan sem vagy. Ha nem fogadsz szót, becsületesemre, elmondok a papának. Menj öltözni, szivecském! . . .

Marie az ablaknál állt a könnyű csipke-
hüggöny előtt, amely most, mint valami ki-
váló hangfogó szerepelt az anya és leánya közt. Marie nem hallott a dédelgető, kényeztető könyörgésből semmit. Őt sokkal fontosabb, életbevágóbb esemény érdekelt, mint a Verréék oszonnájára való készülődés.

— Marie! . . . Marie! . . . Hát azt akard, hogy megint sirógörcsöket kapjak a te makacsságod miatt? — könyörgött erélytelenül tovább is az anya s hogy bosszankodásának némi nyomatékot szerezzen, Marie felé dobta a pehelykönnyűségű harisnyáit.

Marie megijedt, a szívéhez kapott, azonban ez a részvétet ébresztő mozdulat csak annak a kacér bucsupillantásnak a kiegészítésére szolgált, mely annak a csinos arcu, pörge bajszu hadnagyocskáknak szólt, ki a tulsó félen rovogatta a boulevard aszfaltját.

Marie, hogy az ablaktól végre is távoznia kellett, kész haditervvel fordult az anyja felé. Az arcán duzzogó kifejezés ült, a szemöldökeit haragosan összevonta és lármás, fűdes hangon kezdett beszélni.

az önálló berendezkedésre. Védelembe veszi a koalíciós kormányt és csodálkozik azokon, akik annyira támadják a kiegyezést, a melynél jobbat nem lehetett kötni, de nem is kötött egyik kormány sem.

Rátér azután Lukács szereplésére a válságos időben. A válság oka az volt, hogy az akkori többség azt az álláspontot foglalta el, hogy a nemzeti bank felállíttassék. Mikor így állt a dolog, jött Lukács pénzügyminiszter, aki mint az előtünk álló javaslat is mutatja, a közös jegybank híve. Ő azt mondta, hogy át kell adni azoknak a hatalmat, akik becsületbe vágó dolognak tartják az önállóságra való törekvéseket. Oriási talány volt ez előtte annakidején, de a Justh Gyula felolvasott memoranduma még jobban megerősíti benne azt a misztikus gondolatot, a mit nem képes megmagyarázni.

Rátér azután a pénzügyminiszternek a készfűtések felvételéről tett nyilatkozatára és kimutatja, hogy mennyire ellenkezik az a többi miniszterek, így például Hieronymi kereskedelmi miniszter véleményével, akiknek a választások alkalmából tett nyilatkozatát fel is olvassa.

A kormány részéről is sokan elismerik az országnak azt a jogát, hogy az önállóságra rátérhessen. Sokan azt mondják, hogy lehetetlen, mert a törvény megakadályozza az önálló berendezkedést, ha ez így áll, akkor egy új törvénnyel megsemmisítjük a régit és megvalósítjuk azt, amit a nemzet akar. Beszéde végén kijelenti, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja. Az 5-ik szakasznál kifogásai vannak.

Lukács miniszter beszéde.

Lukács László pénzügyminiszter emelkedett ezután szólásra, hogy válaszoljon a vita folyamán az ő legutóbbi beszéde óta elhangzottakra. Az ellenzéken idegeskedve fogadták a pénzügyminisztert, mert még nagyon fájnak azok a sebek, melyeket Lukács legutóbbi beszédével ejtett a Justh-pártn.

Senkisémm állította — ugymond — amit Désy föltalalt, hogy Wekerle lett volna az oka az ország pénzügyi romlásának. De igaz az, amit Tisza mondott, hogy Wekerlének egész zseniálítására volt szükség, hogy még nagyobb károktól megoltalmazza az országot a saját többségével szemben. Désy politikai következtetésségnek minősítette, hogy szóló annakidején a Justh-párttal tárgyalt. Megbiztatása folytán akkor ő más pártokkal is tárgyalt, amint ez kötelessége is volt. Justhék memorandumát átvette s annak tartalmával szolidaritást vállalt. Désy azt követelte szőlőtől, hogy tűnjék el a nyilvános politikai élet teréről. A maga részéről nem kíván az or-

— Anyuskám, te mindenben tulzott és erőszakos vagy. Tudom, hogy mi a társadalmi kötelezettségem és azért nem szükséges, hogy a harisnyáim a fejemhez vágd. Vedd tudomásul, hogy Verré-ékhez nem megyek el. Nem megyek! — toppantott piciny lábáival.

— De Marie. Szivecském . . .

— De Marie, szivecském — utánozta nyávogó, elnyújtott hangon az anyját. — Mit fognak gondolni felőlünk Verréék, ha az utolsó percben lemondunk? Tudom, ezt akartad mondani. Nos, én meg felelek rá: Semmit. Verréék örülni fognak, ha megmarad az oszonnájuk, megesszik vacsorára, vagy elteszik más vendégek számára . . .

— De Marie. . .

— Utálom azokat az embereket, a nyálas száju Georges fiukkal együtt, ki nem egyéb a hegecüművészetével együtt, mint egy csuf majom. Azt hiszed, nem tudom, hogy mi a célotok velem? Nekem nem kell Georges-ból egy csipetnyi sem. Utálom, gyűlölöm.

— De Marie! Ki beszélt erről néked valamit?

— Senki. Én igen jól ismerem a terveiteket. Nem megyek Verréékhez. Vagy ha azt akarod, hogy egy héttig ne halljátok a hangomat, nem bánom, de tudom istenem, hogy az a hét keserves lesz — rázogatta fenyegetőleg az ökleit s közben sirásra hajlott a hangja.

szágtól ilyen nagy áldozatot. (Derültség.) Azt ajánlja Désynek, ne bolygassa a multat, mert a romok között olyan bombákra is akadhat, amelyek nemcsak őt magát s hozzá közelle-
vőket, de a messzebb állókat is megsebezheti. A javaslatot elfogadásra ajánlja. (Zajos taps, éljenzés.)

Désy Zoltán személyes kérdésben szó-
lal föl.

A Ház gyásza.

Elnök bejelenti, hogy Maylaender Mihály fiumei képviselő az ülés közben hirtelen meghalt a képviselőházban. Javasolja, hogy a Ház jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét Maylaender halála fölött, ravatalára helyezzen koszorút, a temetésén képviseltesse magát s a gyász jeléül rekessze be a mai tanácskozását.

Az egész Ház állva hallgatta végig az elnök bejelentését, a javaslatához hozzájárult s így a mai ülés délután fél 2 órakor véget ért.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamarából.

Az idel első közgyűlés.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta ez évben első közgyűlését, Szent-Királyi Tivadar elnök vezetésével.

Napirend előtt örömmel vette a közgyűlés tudomásul az elnökség jelentését, hogy az iparfejlesztés újból felvétele és az ipari tanfolyamok tovább folytatása érdekében a kamarák kívánalmainak sikere gyanánt nagy jelentőségű és ipari érdekeinkre igen fontos változás állott be.

(A debreczen—nagyvárad vasut.)

A napirend során Szávay Gyula titkár terjesztette elő az elnökség jelentését az utolsó közgyűlés óta elnökileg elintézt ügyekről. Ezek során a debreczen—nagyvárad vasut megnyitására tett jelentést az elnökség. A közgyűlés több tagja szóvá tette azt a panaszt hogy az új vasut személy- és fuvardíjtételei alakítása Nagyváradnak kedvezően és Debreczenre károsítóan állapították meg. Erre nézve a debreczeni Máv. üzletvezetőség képviselője a díjtételekből vett idézetekkel bizonyította, hogy ez a hír tévedésen alapulhat, mert ezeket a díjtételeket is kilométerikusan és a szabályoknak megfelelően állapították meg és azok egyik városnak sem ártottak, sem nem kedveztek a másik rovására.

A további elnöki jelentésekből a kamara házi iparfejlesztő akciójának eredményei, a

Az anya érezte, hogy Marie véleményéhez némi igazságok fűződnek és ahe-
lyett, hogy Mariet rendreutasította volna, el-
lángyuló érzéssel fordult hozzá.

— Hát mond, édes Marie, mit akarsz elérni ezzel a te megmagyarázhatatlan viselkedéseddel? Megbántottalak talán? — simogatta lágyan, szeretetteljesen Marie dus, koszorufonatos haját.

Marie most már tisztában volt azzal, hogy a helyzet ura lett és így duzzogásával alábbhagyva, elérékenyülve válaszolt:

— Nem bántottál meg anyuskám, de nekem úgy fáj, mikor mi ketten ellentétes nézetet vagyunk.

Az anya felkacagott, majd becézó, kényeztető hangon kérdezte:

— És ha szabad tudnom, mi a te jelenlegi ellentétes nézetednek a rugója?

— . . . Szerelmes vagyok . . . — vallotta meg hihetetlen merészséggel Marie s az-
alatt a rövid pillanat alatt, míg ezt a két szót kimondotta, a szemei oly tündöklő fényben ragyogtak, hogy az anyja nem kételkedhetett Marie őszinteségében. A másik pillanatban Marie már odaborult az anyja vállaira s reszkette, kissé szgyenkezve, boldogan kérlelte az anyját:

— Ugy-e nem haragszol rám, ugy-e, nem ítélsz el . . . Gyere velem anyuskám, majd bemutatom neked az ideálom, ha megismered, te is megszereted. Ugy-e, nem megyünk Verréékhez? . . .

kamarai tagok sorában beállt változás klemelkedőbbek. Kihirdetett az elnökség több miniszteri elintéztést, amelyekben örömmel látható, hogy a kamara kívánalmi méltánylásra találta. Ilyenek például a múlt évi időszakos hitelesítéskor javításba adott mérlegek hitelesítésének ez év végéig megengedése, a zárt palackokban árult szeszes italok mennyiség-tartalom-megjelölésének elhalasztása.

(A kamara vagyona.)

Mirint a kamara vagyoni viszonyainak teljes rendjét tanúsító számadást helyesléssel fogadta el a közgyűlés az 1910. évi számadásokat. A kamara vagyoni viszonyai fejlődés és gondos, takarékos kezelést mutatnak; az elmúlt évben circa 13,000 korona felesleget, 17,156 korona vagyoni és 9800 korona nyugdíjvagyoni gyarapodást mutatnak az adatok. Szakiskolák támogatására és ösztöndíjakra 13,000 koronán felül áldozott a kamara.

Szintén Szdvay Gyula előadásában helyesléssel járult a kamara a magyar kamarák vámpolitikai központjának létesítéséhez, mint-hogy arra iparunknak és kereskedelmünknek érdekéből nagy szükség van.

(Szakvélemények.)

Rédei Rezső s.-titkár ismertette a váltó-jog nemzetközi egységesítése kérdésében a kamaránál tartott szakértekezlet nézetét, amelynek alapján a kamara alapos, egyes irányokban kezdeményező véleményt nyilvánít.

Hatóságoktól kért véleményeket nyilvánított a közgyűlés több szabályrendeletre nézve, így Debreczen közegetvám-szabályrendeletére, Hajdu megye berkocsi-szabályrendeletére és számos vásárendelvényezésre.

Feltesztésben kéri a kamarák, hogy a honvédség bakancsárai, melyeket indokolatlanul leszállítottak, újból felemeltesse. Továbbá a kincstári bányák faszükségletének szállítása feltételei megjavítását kéri meg.

Rácz Lajos s.-titkár az új vámeljárás törvénytervezetre nézve tartott értekezletnek eredményeit ismertette; ez ügyben is részletes vélemény készült a forgalomkönnyítés és gyorsítás érdekében.

A turini nemzetközi kiállítás magyar osztályának és a szatmármegyei gazdasági és ipari kiállításnak előkészítéséhez segítőkezet adott a kamara, másrészt az Országos Magyar Kiállítási Központtal karöltve küzdeni kíván a kiállítási szédelgések ellen, amelyek iparosságunkat annyiszor érzékenyen károsították már.

(A vidéki városokért.)

A vidéki városok forgalmának emelése céljából azt kéri a kamarák, hogy amint Németországban igen bevált, nálunk is minden nagy vidéki város számára, a környék népe által igénybevehető olyan vasuti kedvezmény engedélyeztessék minden évben egy napra, — mint amilyen például a Szent-István-napi kedvezmény Budapestre.

Kéri továbbá a kamarák, hogy az állami gyermekmenhelyekről kiadott iparos tanulók 15-ik életévükig havi 10 korona segélyben ezentul is részesüljenek, mert az első években az iparostanulónak ugyszólván semmi haszna sincsen.

(Ösztöndíjak, segélyek.)

Állami ösztöndíjak kiadományozásáról, pályázatok kihirdetéséről tett jelentések után Radó Rezső dr. fogalmazó ismertette az államszegélyes elintéztésekről és új kérvényekről a kamarai közös bizottság jelentését. Azután igen számos ipari és kereskedelmi szakkérdésekben, hatóságok és bíróságok megkereséseire állapított meg szakvéleményt a közgyűlés.

Végül segélyeket adományozott a debreceni kézügyesítő iskolának, debreceni nyomdásztanfolyamnak, pincérszakiskolának, munkásgimnáziumnak és a szolnoki kereskedő-továbbképző tanfolyamnak.

Sport.

A Debreceni Vivó-Club újabb sikere. Most fejeződött be Budapest és Budapesti (budai) Tornaegyesület országos vivóversenye, melyen a Debreczeni Vivó-klub kiváló tagja, Tretyánszky Ödön, m. kir. honvéd hadnagy újabb dicsőséggel tetézte eddigi

figyelemreméltó sikereit. A négy napos hatalmas küzdelem méltó dija gyanánt ugyanis megnyerte a rendező egyesület művészies kivitelű nagy ezüst plakettjét és a közös hadügyminiszterium nagy értékű tiszteletdíját. Tretyánszky-nak jelentős sikere, amely itthon érthető örömet keltett, a fővárosi sportkörök teljes méltánylásával is találkozott, amikor a vivó-világ színe-java melegen gratulált e kivételes tehetségű, szimpatikus vivónak.

Az ötödik vig-est.

★

Ismét zsufolásig tele volt a Bika díszterme fényes közönséggel az ötödik vig-est alkalomból, amely ma délután öt órakor kezdődött s jó két órán át változatos, de végig finom gyönyörködés hangulatában tartotta a jelenlévőket.

Most Rácz Károly és fia elsőrangú zenekara nyitotta meg és zárta be a programot egy-egy remekül előadott számmal, mely után mindkét izben zajos tapsokban volt részök a kitűnő muzsikusoknak.

Igen szépen énekelt Dávid Kató, aki Kernernek és Brahmsnak egy-egy finom kompozícióját adta elő képzett, hajlékony hangján, érzelmesen s oly tetszést és hatalmas tapsot aratván, hogy ráadást is kellett énekelnie. A szép számot Kerner József, a kitűnő zenetanár kísérte zongorán tökéletes alkalmazkodással; és a mester és tanítvány teljes sikerű együttlést produkáltak.

Sok tapsban és ujjazásban volt része a kis nyolcéves hegedűsnek: Rubinstein Ernusis, aki valóban meglepő technikai ügyességgel játszott néhány hangversenyszámot kis hegedűjén, melynek bizonyára előkelő kezelője lesz nem sokára.

„A légy” című vig monológot Leövey Leó, a nagyváradi színház komikusa adta elő. Finom, uri megjelenése már megnyerte a distingvált közönség tetszését, mely csak fokozódott a remekül előadott szavalt után, úgy hogy szünni nem akaró tapsokban követeltek újabb meg újabb ráadást. Négy edes apró verset adott így elő, mindegyikkel zajos derültséget keltyén. De tetőfokra hágott a nevetés a kétféle színházlátogató alakjának pompás bemutatásakor, ahol meg páriát ritkító mimikája érvényesült kiválólag.

Most az est egyik legfényesebb száma következett: Fráterné Karolyi Leona, a nagyváradi színház primadonnája énekelt. Nagy hatást ért el már első dalával is, de még sokkal nagyobbat a Tosca nagy áriájával. Ebben érvényesült különösen szép szoprán hangja, amely szokatlan nagy skálán keresztül főképp a felsőbb regiszterekben cseng tömör erővel és fülbemászóan. Mély és általános volt a hatás, melyet az őszinte, lelkes taps is mutatott, mit ő egy igen szép ráadással viszonzott.

Mese-szép volt az a lepke, amelyet Ehrenfeld Klára leített a Rácz Károlyék kitűnő muzsikája mellett, lepke könnyűséggel, s oly kecsesen, hogy el nem birt vele telni a közönség, hanem ismét és ismét a pódiumra tapsolta, hogy minél tovább gyönyörködhesék a fürgé, kedves kis jelenségben.

Bármely hangversenynek díszet adott volna a Kerner József gyönyörű zongorajátéka. A komponistának, tanárnak és előadó-művésznek egyaránt jeles mester előbb az orosz áriát játszotta csodálatos finom technikával és érett művészi fölfogással, folyékony dallamossággal vezetvén a szívhez szóló témát a gazdag, precizen kivitt díszítvények között. A lelkes, zúgó taps őtöle is ráadást kívánt és akkor egy szép magyar rapszódia-ral ragadta el újra a közönséget.

Ezen elsőrendű művészi szám után, mely annyira lekötötte a hallgatók figyelmét, kellemes pihentető, egyuttal általános derültséget keltő volt a négyéves kis Szamosi Böske éneke, amit multkori sikere után ugyis kedvteliséssel várt a közönség. A kis baba most is derékasan kitett magáért és sok, sok tapsot kapott, meg egy nagy, nagy — hajás babát.

Aztán megint Leövey Leó mulattata a közönséget. Most „Debreczeni lehetetlenségek” címen kuplékat adott elő érces, kellemes szép hangon, s a tréfás tartalmat színes humorral fűszerezve. Tapsban, ujjazásban most is bőven volt része, úgyhogy utoljára is

ő maga sokalta meg a sok ráadást, nem a közönség.

Végül még Karolyiné Fráter Leona énekelt néhány szép, meleg concert-számot, ép-oly tetszést aratván azok bensőséges előadásával, mint nemes, előkelő, imponáló megjelenésével és magatartásával. Igazán elmondhatja magáról, hogy jött, látott és győzött.

Meg kell még emlékeznünk az Alber Lujza érdeméről is, aki a nagyváradi két vendég énekszámait látta el zongorakisérettel, azzal a biztossággal, könnyűséggel és a darabok lelkébe ható világos fölfogással, amely e kiváló zongoratanárnőnek játékát mindenkor jellemzi. Méltán vitte őt egyik zúgó taps alkalmával a pódiumra Karolyi Leona, mert az a zúgó taps valóban őneki is szólott.

Országos kasszafuró banda az ügyészség fogházában.

A debreceni rendőrség sikere.

Néhány nappal ezelőtt szerencsés véletlen folytán kézrekerítette a debreceni rendőrség a Berta-malom betörésének tetteseit Lévai Gábor újszászi születésű 43 éves, Barhács Péter 38 éves és Barhács Mihály 25 éves zagyvarékasi lakosok személyében. A lakásukon egy csomó bűnjelvet találtak, a betöréshez használt alkulcsokat, nagy csomó lisztet, betörő szerszámokat és elrabolt értékpapírokat. Mindezek alapján tetartóztarták a jeles firmákat.

Mile Pál, rendőrkapitány, a nyomozás vezetője nem elégedett meg ezzel az eredménnyel, hanem ismeretes energiájával kikutatta a betörők előéletét és egy egész csomó bűnesetről sikerült neki lerántani a leplet, amelyeknek tetteseit az ország különböző hatóságai éveken keresztül nem tudták kézrekeríteni.

(A Wertheim-szekrény imádói.)

A pestmegyei Zagyvarékáson székelő betörőbanda működésében érdekes, hogy általában a Wertheim-szekrényekre utaztak, egyéb értéktárgyakra nem is reflektáltak.

Kivétel csak egy Csökmön elkövetett betörés volt, ahol Lévai (álnevén Szőnyi) Gábor A. Nagy Sándor nevű társával együtt egy üzletbe törtek be, ahonnan azonban csak ruhaneműket sikerült nekik ellopni. Távirati érdeklődésre a nagyváradi ügyészség azt válaszolta, hogy emiatt a nagyváradi törvényszéken már el is ítélték Lévaikat, azonban a tábla konok tagadásukkal szemben nem látott kellő bizonyítékot fennfogni és felmentette őket. A debreceni rendőrség azonban kétségtelen bizonyítékokat szerzett ellenük.

A zagyvarékási csendőrség utasítás folytán nyomozást indított újabb az 1908. januárjában Zagyvarékáson elkövetett betörés tárgyában. Kiderült, hogy Barhács Péter, Barhács Imre, G. Polányi Imre és még több zagyvarékási lakos voltak azok, akik az ottani hitelszövetkezet falának kibontásával a 28 ezer korona készpénzt tartalmazó Wertheim-szekrényt ellopták, elvitték, azonban nem tudták felbontani és ezért szállítás közben az utra dobták és elmene-kültek.

(Harkányi báró pusztáján.)

Ugyancsak Lévai Gábor, Barhács Péter, Barhács Imre, Barhács István és egy Gönczö nevű fiu 1910. augusztus 11-én betörték báró Harkányi Frigyesnek az Abony melletti sashalmi pusztán levő uradalmába. A kétezer korona készpénzt tartalmazó Wertheim-szekrényt ellopták, az uton szétromcsolták és az értékek kivétele után az ut melletti árokba dobták a szekrény roncsait.

Ugyanezt a módszert követték Deutsch Simon szolnoki kereskedő üzletének feltörésekor. Kétkerekű tengelyen, éjnek idején cipelték el a nem kevesebb, mint 28 ezer korona pénzüsszeget tartalmazó Wertheim-szekrényt, melyet kifosztás után az Újszász és Zagyvarékás közötti országotan hagyta.

(Folyik a nyomozás.)

Mindezen bűncselekmények elkövetését

a tettesek konokul és kétségbeesetten tagadják, noha a debreceni rendőrségnek megdönthetetlen bizonyítékokat sikerült ellenük szerezni. Többek közt Mile kapitány lefoglaltatott egy levelezőlapot, amelyben Lévai Gábor, a banda vezére utasításokat akart adni az egyik tanunak, hogy miként valljon.

Persze a nyomozás tovább folyik. A börtönöket már a debreceni ügyészség fogházában őrzik, a rendőrség azonban most is lankadatlan buzgalommal nyomoz és puhatol, hogy a veszedelmes és sötét multu gazemberek egész „működését” napfényre deríthesse.

Debreczen régi népessége.

Boldizsár Kálmán előadása a Szabad Iskolában.

A Szabad Iskola tegnap este tartotta a Debreczen városról szóló ciklus második előadását, amely Debreczen népességéről szólt. Boldizsár Kálmán, Debreczen város rendőrkapitánya, a kérdés alapos ismerője volt az előadó, kinek fejtegetéseit nagyszámú érdeklődő közönség hallgatta végig.

Debreczen város multját tárta föl az előadó változatosan, elkezdve ott, amidőn Debreczen helyét először az őslakók megölték, folytatva a magyarok betelepülését, majd Debreczen-falu első története nyomán keresztül az Anjouk korában, amidőn Debreczen a debreceni Dósa család hatalma alatt már jelentőséges helylyé növekedett. E korszakban nyerték a város lakosai első kiváltságait, a régi mester-céhek szabadalmi-kata, amelyeknek oltalma alatt a város népessége hatalmas kereskedést és kifejlett ipari életet folytatott.

Majd a Hunyadiak pártfogása mellett emelkedett a város országos jelentőségében, még mindig mint egy nagy hatalmas uradalom központja. Ennek a több vármegeyerre kiterjedt birodalmunk csak a mohácsi veszedelem után a török világban szállott alá nagy jelentősége, amikor Debreczen környékén a falvak sorra pusztultak és néptelenedtek el, míg Debreczen egyre növekedett.

A lakosság fölszivta magába a földönfutóvá lett vidék lakóit, akik biztos menedéket találtak az egyre vagyonosabb város falai között.

A török világ népmozgalmi növesztették meg Debreczen és emelték hatalmasra úgy a török, mint a török fejedelmi és császári uralom előtt. Lakossága az alföld szinmagyar futott népessége összeforradásából alakult meg és már az első ismeretes összeírás adatai szerint tiszta szinmagyar volt 1559-ben.

Téves tehát még a helybeli köztudatban is, hogy Debreczen lakói tatár származásúak lettek volna, mert a környék kisnemessége és magyar jobbágysága volt az életető és szaporítója a város lakosságának, mely a tatárjárás óta már másodikban ujlott föl a török világ pusztításakor.

De még inkább átfurmálódott a lakosság a török világ után, amidőn 1600. után másodikban, sőt az Anjou-korabeli első kiváltság-nyerése után nyerte harmadszor szabad kir. városi címét 1693-ban.

A szatmári békekötés után való időben kezdték a polgárok rendjét nyilvántartani a civisek Matrikulájában, amely vaskos hét kötetben biztosan őrzik a város letelepülő népet és amelyből az idegenek beköltözését nevek és családok szerint ki lehet mutatni.

Ebben az újabb korszakban alakult át teljesen foglalkozásra nézve is Debreczen város lakossága. Mert 1608. óta, amidőn a vagyonos polgárság először vett zálogba birtokot (Boldogfalut és egyéb részirtokokat az elköltözött szomszédos régi birtokos családoktól) egymásután szerezte meg ily

módon mai hatalmas határa részeit, ami által a maga vagyoni erejéből ismét hatalmas birodalom urává lett, amely nagy gazdaságon azelőtt mester ember és kalmár lakosság egy pár nemzedék mulva a maga zömében gazdálkodóvá vedlett át, míg a kereskedést és mesterségeket a mindinkább beözönlő idegenek, részben hazai és külföldi németek (szász és sváb származásúak) vették át, de akiknek utódai itt teljesen magyarokká váltak.

A modern átalakulás 1848. óta folyton tart és a hivatalnok mozgó népesség sokáig várakozott a régi debreczeni családokba, bár az igazi civis-családok igen zárkóztak. Azonban a legújabb kor átadomítia a debreceni fölfogást is, amelyben a demokratikus gondolkodás történelmi alappal és multtal bír. Ennek van a nemzet életében jövője és idővel ebből alakulhat ki a magyar nép nagy egyenlősége.

Az érdekes előadást zajos tapsokkal jutalmazta a közönség.

Marenzi Ferenc gróf honvédkerületi parancsnok lett.

Az új debreceni állomásparancsnok: Patzák Kálmán.

A hivatalos lap mai száma egy csomó érdekes kinevezést közöl, amely előléptetések igen nagy személyi változásokat idéznek elő a honvédség vezetésében. E változások között Debreczen város társadalmára nézve rendkívüli érdekessége van annak a hírnök, hogy a honvédfőtörvényszék elnökévé kinevezett *Klobucsár Győző* altábornagynak, a kolozsvári VI. honvédkerület parancsnokának helyébe tagliuoni és talgatei Marenzi Ferenc gróf valiolai örgrófot, marenzföldi és schenecki báró altábornagyot, a debreceni 80. honvédgyalogdandár parancsnokát léptette elő ő felsége.

Ez az örvendetes előléptetés egyrészt örömmel tölt el mindenkit, aki ismeri ezt a tetőtől-talpig perfekt gentleman, igaz katonát és épp oly szigorú, mint rendkívül jólelkű és méltányos parancsnokot, másrészt azonban — bevallhatjuk — fájdalommal vesszük tudomásul Marenzi eltávozását. Nemcsak jótékonyágával, tudomány és művészet szeretetével és pártolásával tette emlékeztetés és közkedveltté Marenzi gróf Debreczenben nevét évek hosszú során át, amióta ebben a városban tartózkodik, hanem egyéniségének közvetlen kedvessége, ritka szertreméltó modora biztosította számára ennek a nagy városnak teljes rokonszenvét és önzetlen, őszinte ragaszkodását. Annál szivebben tesziunk eleget kedves kötelességünknek, amikor mindezt hangulyozzuk, mert a sajátos magyar viszonyok között nagyon kevés olyan generális van, akiről mindezt el lehet mondani.

Helyette a 80. honvédgyalogdandár parancsnokává Patzák Kálmán ezredes, a kassai 9. honvédgyalogezred parancsnoka jön Debreczenbe a legmagasabb kinevezés folytán, aki jelenleg a kassai társadalomnak rendkívüli közbecsülésben álló tagja.

Megemlítjük még, hogy keresszegi és adorzáni Csáky Zsigmond gróf magyar királyi csendőrszázadosnak, aki sokáig Debreczenben szolgált, kitűnő szolgálatai elismerésül a lefelőbb megelégedését fejezte ki a király.

Színház és művészet.

A színház műsora:

Pétek: Fedora, dráma, Jászai Olga bemutatkozója. (A béret.)

Szombat: Romeo és Julia, dráma. (B béret.)

Vasárnap: Délután Tatárjárás, operett. Este Cigány, népszimű. Alpár Irén vendégjátéka (Kisbéret.)

A Tatárjárás műkedvelői előadásban. — Kálmán és Bakonyi két év előtti nagyszerű daljátékát, a Tatárjárást adták ma este a színházban olyanformán, hogy egy-két szerepet hivatásos színész játszott, a többit pedig olyanoknak osztották ki jobb hiányában, akik talán megállnák a helyüket valamely táncmulatságagl egybekötött kedélyes estén, ahoi a rokonok és jóbarátok lelkesednek a szereplőkért, viszont a kisleányok türelmetlenül várják a bosztonozást. De a debreceni szinpadon bizony sokkal különb előadást várnának. A gyengén játszókat nem említjük meg sem, egyedül a Kardos Géza szereplését nehezményezzük kifejezetten, mert az már igazán sok, hogy primadonnaszerepeket magára mer vállalni. Magyoróssy önkéntes direkt női nadrág-szerep. Így van írva és az egész darabnak ez a főslágere. Ha aztán egy általunk elképzelt bájos szubrett-primadonna (például Szilasy Etelka) helyett egy tehetségesnek mutatkozó fiatal színész izetlenkedéseit vagyunk kénytelenek végigszenvadni és nem egy kicsi női ajak éneklő, hanem egy bajusz helyes legényke szavalja hang hiányában, hogy „adj egy édes csókot, drága kis baba”, hát olyan kényelmetlenül érezzük magunkat, mintha csak a fogorvosnál volnánk. A mai sikertelenség után itélve, reméljük, hogy már a vasárnap délutáni közönséget nem fogja ez a Magyoróssy bosszantani. Elismerést érdemel Huzella Irén, aki ép oly diszkrétén, mint közvetlen bájosággal játszott, Horváth Kálmán, aki ma is nagyon fess volt, Borbély pompás tábornok nagyon tetszett, Nádor Zsiga pedig igen sok tapsot kapott a tartalékos tiszt ügyes alakításáért. A színház félig üres volt.

(—ély.)

Alpár Irén vasárnapi vendégjátéka. — Rendkívül érdekes estéje lesz vasárnap este a debreceni színháznak. Ekkor lép a debreceni közönség elé Alpár Irén, a Vigaszínház kitűnő volt művésznője, aki a Cigány népszimű Rózsi szerepét adja. A szintársulat tagjai a próbán meglepetéssel konstatálták, hogy a meggyengült látású művésznő a szinpadon tökéletesen tájékozódik és aki nem tud az ő szembajáról, fel sem tételeznék róla, hogy látóidegei meg vannak támadva. A vén cigányt ez alkalommal Borbély Sándor játssza nálunk először.

Egy debreceni művésznő budapesti hangversenye. Debreczenben született és ugyanitt kezdte tanulmányait Szécsiné Mandel Laura, aki folyó hó 21-én hangversenyt hirdet a fővárosnak egyik legfényesebb helyiségében, a Royal dísztermében. A művésznő egy pár évvel ezelőtt végezte a kir. zeneakadémiát, mint Thoman és Szendy mesérek tanítványa kitűnő eredménnyel, ezidő szerint pedig a székesfőváros zenetanfolyamának egyik legismertebb tanárnője. — Hangversenye iránt, amely Bach, Beethoven, Schumann, Brahms, Liszt leghíresebb zongoraszámaiból van összeállítva, a debreceniek közül is sokan érdeklődnek és kívánnak hozzá teljes sikert.

Tatárjárás. Vasárnap délután 3 órakor Kálmán és Bakonyi daljátéka, a Tatárjárás kerül színre mérsékelt helyekkel. Magyoróssy önkéntest Kardos Géza adja.

A Kormánybiztos premierje. Hétfőn lesz a bemutatója Guthi Soma énekes bohózatának, a Kormánybiztosnak. A főbb szerepeket ez érdekes ujdonságban Bárdos Irma, Huzella Irén, Jászai Olga, Császár Kamilla, Horváth, Thury, Ligeti, Nádor, Kemény, Deésy és Kelemen játsszák.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana

Halál a Házban.

Maylaender Mihály meghalt.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy *Maylaender Mihály* munkapárti képviselő ma a Házban *hirtelen meghalt*.

Maylaendert régi szivbaja vette elő, halálát szivszéllhűdés okozta. Ma reggel bement a Házba, még átsietett a kereskedelmi miniszteriumba, tárgyalt *Ott* és *Hollán* miniszteri tanácsosokkal, akikkel visszasietett a Házba, hogy *Andrássy Gyula* gróf beszédénél ott legyen. Annyira sietett, hogy a Dunaparton, a hol kevesen jártak, szaladt, és a szélben a lélegzete teljesen elfuladt. Mikor a Ház kapujához jött, már nem tudott lélegzetet venni. A portás ijedten szaladt feléje, de *Maylaender* nekitámaszkodva az ajtónak, egy épp arra siető hírlapírónak panaszkolta:

— Jaj, megfuladok!

A folyosóra akarták vinni a képviselőket, de ő azt kérte, hogy hagyják a szabad levegőt. Közben lehívták *Alföldy Béla* drt, a képviselőház orvosát, leszaladt *Virosztek Győző* dr. mentőőorvos is, aki épp a Házban volt és *Fodor Kálmán* képviselő, aki orvos, akik aztán *Maylaendert* a ruhatárba segítették, mestercéges légzést alkalmaztak, de minden hiába a szivbajos képviselőt szivbaja megölte. A Házba épp *Andrássy* beszéde alatt jött meg a halál híre, mely óriási konsternációt okozott.

A képviselőházból a délután folyamán a törvényszéki orvostani intézetbe szállították a halottat. Az elhunyt képviselő két rokona táviratozott Fiuméből, hogy a holttest hazaszállítása végett Budapestre jönnek.

A hideg tél bűnösei.

Tömeges lopások.

Egy csomó embert helyezett előzetes letartóztatásba a debreceni rendőrség. — Ezek az egyének apróbb-nagyobb bűncselekményeket követtek el, mert nyomasztólag hatott rájuk a rettenetes hidegség, melynek enyhítéséhez pénz kellene. Persze, az alkalmi tolvajok ügyetlenek és könnyű dolga van velük a hatóságoknak, mert hamarosan hurokra kerülnek.

Az érdekesebb esetek közül itt adunk néhányat:

Vajna József debreceni ügyvédnél szolgált, mint szakácsnő *Roska Józsefné*, a dadai tisztséget pedig *Hódosi Juliánna* töltötte be. A két nő egy szép napon összebezsélt, feltörték a háziak távollétében a szekrényeket és több száz korona értékű ezüstnemet meg készpénzt elloptak, azután megszöktek. *Roskánét* sikerült letartóztatni, de a dadának egyelőre nyoma veszett.

Zilahy István hajdudorogi vagyonos gazdaember úgy akart enyhíteni fázékonyosságán, hogy napról-napra leszopta magát. — Így aztán nem érezte a tél hidegét. A pénz azonban sajnálta az یتالra, hát feltörte a falubeli korcsmák pincéit és úgy gondolkozva, hogy ott jut is marad is, alaposan megdézsmálta a hordók tartalmát. Végre azonban rajtacsípték és most a debreceni ügyészség fogházában elmélkedhetik az antialkoholizmus szép elveiről.

Horváth János közismert debreceni tyuktolvaj *Koreleczy József* Simonfy-utca 2. számú házában baromfit akart lopni, de lépteket hallott és akkor hirtelen belebújt a tyukketrebe. A kakasok hangos kukorékolással tiltakoztak jogaik képzelt bitorlójának betörése ellen, mire a ház népe figyelmessé lett és a legközelebbi rendőrrel bekísértették az éhes legényt.

HIREK.

ZÁDOR IRÉN TEMETÉSE.

A Kossuth-utcai Zádor-palota sötét gyászba borítva fogadta magába ma délután a rettenetesen sujtott család gyógyíthatatlan fájdalmában résztvevő rokonok és jóbarátok seregét.

Három órakor volt az oly fiatalon elhunyt Zádor Irén temetése. A ravatalt és koporsót a virágok és koszorúk tömege borította, hogy legalább utolsó utját méltó pompában tegye meg az életében oly sokat szenvedett bájos, szép leány. A koszorúk felirásai a következőkép hangzottak:

Drága aranyos leányunknak, felejtethetlen Cencikének — Mama és Apa. Felejtethetlen Cencikének — Vilma és Feri. Kedves jó Cencikének — Ila és Babuka. Kedves jó keresztleányunknak — Róza néni és Laci bácsi. Szeretettünk jeléül — Emma néni, Cornél néni. Felejtethetlen Irénkének — Teréz néni. Utolsó üdvözlőnk — Etelka és Sándor. Kedves jó Cencikének — Berta, Zoltán és gyermekei. Szeretettünk jeléül — Szabó Miklós és családja. A kedves jó Cencikének — Ilona és Pista. Szeretett unokanővérünknek — Béla, Bandi, Géza, Gyula és Zoli. Kedves Cencikének — Móci és Oli. Rokoni szeretettel — Gizella és Laci. Igaz szeretettel — Irén és Andor. Szeretettünk jeléül Rózi és Laci. Kedves jó Cencikének — Bertus és Andor. Emléked szeretettel örööm — Kata. A letört virágnak — A Csanak testvérek. Irénnek szeretettel — Aranka. Igaz szeretettel — Mariska és Jani. Cencikének szeretettel — Berta és Jenő. Szeretettel — Böske, Elemér. Szeretett Irénkének — Piroska és Gyula. Szeretett Cencikének — Dita és Béla. Utolsó üdvözlőnk — Margit és Villy. Szeretettünk jeléül — Elek, Margit, Berta, Irénke. Öszinte részvétellel — Vecseházi Leitner Gyula és neje. Öszinte részvétellel kedves iskolatársnőnek — Vargha Elemérné. Utolsó üdvözlőnk — Clementné, Kunzéné, Lily, Potorán Margit, Szunyogh Margit. Kedves Cenciknek utolsó üdvözlőnk — Domahidyné és Domahidy Elemér. Kedveset a kedvesnek — Schene, néni. Kedves jó Irénkének — Irma és Aurél. Igaz szeretettünk jeléül — Etelka néni, Margit és Gábor. Szeretett Cencikének — özv. Tóth Béláné és családja. A sokat szenvedett szép virágnak — Kovács B. Gyuláné. Bucsüdvözlőnk a kedves jó Cencikének — Legányiné. Mély részvétellel — a Kernhoffer család. Meiner unvergesslichen Maiblume — Marie Hamza. Legmélyebb öszinte részvétellel — Gyenes Lajos. Legmélyebb részvétünk jeléül — Rimanóczy Kálmán és neje. Zádor Irénkének — Dr. Czákó Zsigmond. Hálám még a sirba is elkísér — Ilona. Öszinte részvétellel — A magyar pénzügyintézetek Központi hitelbankja, a tisztviselők. Mély részvétellel — A magyar pénzügyintézetek hitelbankja, az igazgatóság. Mély részvétellel — A debreceni első takarékpénztár tisztviselői. Öszinte részvétellel — A debreceni első takarékpénztár vezetősége. Részvéte jeléül — A kereskedő társulat. Mély részvétellel — özv. Molnárné Ring Mari. Mély részvétellel — Molnár bácsi. Mély részvéte jeléül — A debreceni kölcsönös segélyező egyesület. Felejtethetlen Cencikének — a Zilahy-család.

Uray Sándor református lelkész szívrehatóan szép szavakban búcsúztatta el a halottat és a hideg idő ellenére is óriási kocsisorban kísérték ki társadalmunk előkelőségének számos tagja a temetőbe.

— A miniszterelnök a királynál. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a király ma délelőtt kihallgatáson fogadta *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnököt. Az audien-

clán, amely egy óránál tovább tartott, a miniszterelnök a politikai helyzetről és több államügyről tett jelentést az uralkodónak.

— A debrecen—nagyvárad vasút huszezer koronája. A debrecen—nagyvárad vasút építői ma távirati kérvényt intéztek Debrecen város polgármesteri hivatalához, hogy a 80 ezer koronányi hozzájárulásából utalja ki az utolsó 20 ezer korona részletet. A kérvényt a polgármester a mai tanácsülés elé terjesztette, amely úgy határozott, hogy az utolsó részletet csak akkor utalja ki, ha a vasút teljesíti a közgyűlési határozat kikötéseit, ezek között: ha bemutatja a jóváhagyott alapszabályait, amelyekben annak kell foglaltatnia, hogy a vasúttársaságnak Debrecen a székhelye. A kérvénnyel kapcsolatban a köz igazgatási bizottságban elhangzott sérelmekkel is foglalkozott a tanács. A tanács fölkéri az államvasutak Debreczeni üzletvezetőségét, hogy a távolsági kimutatást küldje meg és mondjon szakszertü véleményt a teheráru-tarifátételekről. — Ez utóbbira vonatkozó kifogás nem állhat meg. Éppen a kereskedelmi és iparkamara mai ülésén jelentette a debreceni üzletvezetőség képviselője, hogy a teheráru-tarifa-tételekről elterjedt hír tévedésen alapul, mert ezeket a díjtételeket a vasút a díjtételeknek megfelelően állapította meg és egyik városnak sem kedvezett velük.

— Kétkoronásokat vernek. (Törvényjavaslat a kötelező koronaszámításról.) Elérkezett a forint alkonya is. A pénzügyminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé, mely szerint az egy- és ötkoronás érmék mellett ezután kétkoronás ezüstpénzt is verjenek. Természetesen az egyforintos ezüstpénzt bevonják. A törvényjavaslat szerint egyelőre mindössze 15 millió korona ára kétkoronást vernének. Ezenkívül azonban a forgalomban levő 60 millió darab egykoronáson kívül még 30 millió darab egykoronást vernének. A kétkoronásokat 835 ezredrész ezüstpénzt és 165 ezredrész rezes tartalmazó ötvözetből veszik. Egy kilogramm ötvözött ezüstpénzből 100 darab kétkoronást vernének. A kétkoronás sulya 10 gramm, átmérője 27 milliméter lesz. Címlapjára ő felsége mellképe jön az egykoronáson alkalmazott körirattal. A pénz hátlapján lebegő angyalok által tartott magyar korona lesz. A korona alatt koszoruba foglalva az értékjelzés: „2korona” és a veretés évszáma. A kétkoronások karimája sima és rajta mélyített betűkkel e szavak lesznek: „Bizalmam az ősi erényben”.

Egyébként nagyon érdekes a törvényjavaslatnak az a pontja, amely elrendeli, hogy a jövőben a magyar szent korona országainak egész területén a kereskedők és iparosok a közönséggel szemben csak a koronaértékben való számítást használják. Tilos ennél fogva más, mint a koronaértékben való számítás használata ajánlatokban, számlákban, jegyzékekben, számadásokban, árjegyzékekben, hirdetésekben és a nyilvánosságnak szánt egyéb közleményekben, továbbá kirakatokban, üzlethelyiségekben, kiállításokon, vásárokon és hasonló alkalmakkor. Aki a tilalom ellen vét, kihágást követ el és az illetékes járásbíró által 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A függetlenségi párt bálja. A debreceni függetlenségi és 48-as párt február 18-án az Arany-Bika szálló disztermében Ráczy Károly és fia zenekarának közreműködésével zártkörű táncvigalmat rendez, amelyre most bocsátják ki a meghívókat. A mulatság este 8 órakor kezdődik. Belépti díj személyenként 2 korona.

— A vármegyeháza bérházban. Mivel már egészen bizonyos, hogy a tavasszal hozzákezdnek Hajdúvármegye új székhá-

Fehéreműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít **FEUERSTEIN**
 Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota). Arany János-utca 15. sz. mosó intézete Piacz utca 63.

zának építéséhez, gondoskodni kellett arról, hogy a megyei hivatalok az építés tartama alatt bérelt helyiségben nyerjenek elhelyezést. Kovács Gyula alispán már talált is alkalmas helyiséget. A Kossuth-utcai Komáromy-ház egy részét és a mellette levő Bészler-házat bérelti ki a vármegye május hó elsejétől fogva másfél esztendőre s évi 6000 korona bért fizet ezekért a helyiségekért.

— **A szegényházi gondnok jutalma.** Ismeretes, hogy a szegényház gondnoka, Kiss Lajos, a vezetése alatt álló intézet mellett konyhakertészetet létesített, amely évenként háromezer korona tiszta jövedelmet hajt a városnak. Kiss Lajos most aziránt folyamodott a városhoz, hogy utaljon ki számára 500 korona jutalmat, amire annál jogosabban igényt tart, mert ő nem részesült az államsegélyből. A tanács mai ülésén az elmult 1910. évre háromszáz korona jutalmat szavazott meg Kiss Lajosnak és kimondta, hogy a szegényházi gondnok ezen túl a konyhakertészet tiszta jövedelmének tíz százalékát kapja.

— **Meggyilkolt polgármester.** Königsbergből táviratozzák, hogy tegnap délben holtan találták iróasztala előtt Selig báró polgármestert. Nyaka át volt metszve. Még nem lehet tudni, nem gyilkosság történt-e. Annyi bizonyos, hogy az öngyilkosság épen nem valószínű. Selig báró két év óta polgármestere a városnak.

— **Muzsay főhadnagy orvos lesz.** Szegedről táviratozzák: Muzsay János főhadnagyt a katonai bíróság a mult év novemberében három hónapi fogházra ítélte, mert itas fővel lelötte Gábriel Rózsi varróleányt. Muzsay holnap szabadul ki a fogházból s nyomban kilép a hadsereg kötelékéből. Altitólag beiratkozik az orvosi egyetemre s fogorvos lesz. A főhadnagy kijelentette, hogy Gábriel Rózsi családját kártalanítani fogja.

— **A Stencinger-ház ügye.** A városi tanács mai ülésén Vargha Elemér tanácsnok bemutatta a közgyűlésnek a Stencinger-ház ügyében hozott határozatát. A tanács a napokban erjeszti föl a belügyminiszterhez a határozatot Magoss György dr. tiszti fő-igéves véleményével, amely arról szól, hogy az épület mennyit jövedelmez, továbbá csatolni fogja Szilágyi Imrének meg a Takaré- és Hitelintézetnek arról szóló nyilatkozatát, hogy arra az esetre is föntartják a 20 ezer korona alánlatukat, ha május elseje után bontják le a házat.

— **Maró Gergely sajtópöre.** A Fejérváry-kormány idején nagy feltűnést keltett egy népies kalendárium, amely *Maró Gergely naptára* címen jelent meg. Akkoriban súlyos támadások érték a naptár szerzőjét, akiről kiderült, hogy Surányi Károly főgimnáziumi tanár. Surányit a nemzeti ellenálláshoz tartozó tanártársai bojkottálták s a kultuszminiszter egyik városból a másikba helyezte át, de a boldogtalan tanár schol sem maradhatott meg, mert mindenütt üldözték. Amikor Surányi Besztercebányára került, egy ottani lapban Petrogalli Oszkár képviselő brutális támadást intézett ellene. Surányi sajtópert indított Petrogalli ellen, akit a budapesti esküdt-bíróság a ma megtartott főtárgyalás után becsületsértés miatt 300 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A villamos vasut szakaszai.** A régebbi tervtől eltérően abban állapotodott meg a polgármester a helyi vasut igazgatóságával, hogy a tavasszal üzembe lépő villamos vasut mellékvonalain is lesznek szakaszok. A mai tanácsülésen megállapították, hogy úgy a Kossuth-utcai, mint a Hatvan-utcai vonal két szakaszra oszlik; az előbbi vonalon a diószegi utnál levő vasuti felüljárónál, a Hatvan-utcain pedig a Hortobágy-malom kitérőjénél lesz a szakaszhatár. A menetie-

geyk ára szakaszonként 10 fillér lesz, a teljes vonalon 20 fillér s az átszállójegyek ára szintén 20 fillér.

— **Vitriolos szobafestő.** Kohn Gábor Csokonai-utca 32. szám alatti szobafestő ellen feljelentést tett ma délután a felesége. A szerencsés asszonyt a mult évben életpária levitriolosította és most lelovással fenyegetőzött. A harcias férjet letartóztatták.

— **A színésznő oroszlanja.** Volt idő, a mikor a színésznőnek a bérelt fiakker is elég volt reklámul. Ma már másutt artunk. *Fedák Sári* automobilal dolgozott, *Petrás Sári* nagy szerű tüetőkkel, ismét más valaki (végre is mindenkinek a nevét nem lehet emlékezetben tartani) repülni tanult, grófné vagy báróné lett és így tovább a reklám nagyszerű utjain. A fővárosban azonban a primadonna-kultusz régideje hanyatlóban van és vele együtt az üres reklámirozás: a ló, a kocsi, a repülőgép, válópör, esküvő, szerződészegés, automobil, kortekedés, nyiltterezés és atjópör kiment a divatból. De a vidéken ahol az emberek még naivak é boldogabbak, ott van még foganatja egy-egy jól kieszt primadonna-ötletnek és ekképen jelentékeny hatása is. Ezuttal csak egyet mondunk el, de igen markáns esetet, a melyet Győről írunk. Az ottani színháznak van egy igen kedves énekes-primadonnája, *Szentgyörgyi Lenke*. Legutóbb azt olvastuk, hogy kifütyülték és megabcugolták, amiért egy délutáni előadáson sem meg nem köszönte a tapsokat, sem ujránzi nem akart. Ezuttal a baj kevésbé komoly. A művésznő a Győrben tartózkodó állatsereglettől megvásárolt egy nyolchetes oroszlanoklyköt. És ezt az eseményt, bevalljuk, a mi hibánkból is, néhány nap mulva tudni fogják mindenfelé, a mint hogy tudnak sok-sok színésznő egyéb, ügyesen kigondolt reklámjáról.

— **Ötven dísznő tűzhalála.** Kertész István ufjhehértói tanyáján ma délelött kigyuladt a dísznő, melyben odaveszett a gazda ötven hizója. A tűzoltó kivonultak és sikerült nekik a nagyobb veszedelmet megakadályozni.

— **A lovak és a szekerek összeírása.** A mezőrendörkapitányság most készült el a Debrecen város területén levő lovak és szekerek összeírásával. A tizenegy napig tartó munkálatok során összesen 9488 lovat és 2636 szekeret meg kocsit irtak össze.

— **Joghallgató egész napra alkalmazást** nyerhet dr. Benedek Márton ügyvédi irodájában.

— **A sikos járda.** Szinte csodálatos az az Endolencia, melyet avval a szabályrendelettel szemben tanusit a rendőrség, hogy a ház tulajdonosoknak tisztán kell tartani a járdát. A főúción is azon módon raita hagyták a havat a járdán, az persze odafagyott és most úgy hullanak az emberek az utcákon, mint ősszel a legyek. Mechlovits Ferenc gyári munkás a legujabb áldozat, aki a Hatvan-utcan elcsuszott és eszméletét vesztede. A mentők a kórházba szállították.

— **A villághírű, eredeti Pilseni állandó friss csapolású sör** kapható a Royal-szálloda összes helyiségeiben, ugyszintén naponta változatos villásreggelik kaphatók. Kiváló tisztelettel Hauer Bertalan.

Divatos női, férfi, gyermek zsebkendők, harisnyák óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton ajándékok.

Regény-csarnok.

A nyomoruság iskolája.

Nem,oh nem egyesített. Czigány Kovács Miskát csak úgy fogják kivinni, mint valami dögöt, senki sem meri a temetőbe ki-

sérni, ásnak neki egy gödröt s beledobják. — Hanem Nyárády Dánielért eljönnek a rokonai, kik életében nem törődtek vele, hogy éhen hal-e meg, ruhátlan fagy-e meg s most eltemetik pompásan, fényesen.

Nyárády Vince azt üzente ugyan a szolgabirónak, mikor az a hivatalos vizsgálat és boncolás után leküldte hozzá a kisbíró, hogy ha tegny nem adták ki a bátyja testét, hát csak tartsák ott ma is! hanem mikor meghallja, hogy Czikab Antal akarja eltemettetni, fölriad, azt a gyalázatot nem engedi, hogy elkövetessék a familián.

— Ne sokat hepciáskodjál pajtas, — tanácsolja neki a szolgabiró, — ugyis elég van a rováson.

— Mi volna a rováson? — hepciáskodik csak azért is Nyárády Vince ur. — Én nem vagyok felelős azért, amit egy pár rézség paraszt cselekszik.

— De a te udvarodból jött a főcinkos, aki a többit lázitotta.

— Hát onnan jött, tudhatom én, hogy kibem mi lakik?

— De pénz is volt nála, a koresmában bankókkal fizetett.

— Hát aztán? Nálam van talán a bankóprés, hogy az emberek csak tölem kaphatják?

A szolgabiró nem firtatta tovább a dolgot; minek kevernének bele uri embert? . . .

Az igazságnak így is elég tétetet. Tizenhat embert vittek el Szentjakabról megköözve, a többi megugrott, lesz belőle földönfutó, betyár, előbb-utóbb hurokra kerül megvis.

Az agyonlött asszonyt eltemetik a tisztelendő ur inti a gyerekeket, tanuljanak az anyjok példájából, mire viszi az elveemdedt élet; hanem a gyerekek csak sírnak és nem tanulnak belőle. Czigány Kovács Miskát is eltemetik, suttymban, estefele. Hanem Nyárády Dánielnek pompás bronz korporsót hozat Budapestről Vince ur és cimereket festett selvemre és papirosra.

Aztán fáklványakat hoznak és fekete fátyolt, annyit, hogy az egész Bessenyő-szentjakabot beterithetik vele. Annak a temetésnek hire lesz az egész vármegyében. Ha a félvagyonába kerül is, mondja Vince ur, de megadja unokabátyjának a tisztességes temetést, amilyen egy Nyárádvhoz illik.

Föl fogják tartani a familia becsületét, mondja a lompos fiatal teins asszony az ócska vörös szoknyában, ki egykor libákat őrzött, aztán konvhaedényeket surolt s végre az özvegy Nyárády Vincéhez került, hogy legyen, aki majd idővel föltartja a familia becsületét.

Föl is tartja. Olvan temetést még sohasem látott Bessenyő-Szent-Jakab. Négy napig várnak, míg elkészül a teinsasszony gyászruhája. Azalatt a legző egyre utaztat, fölsszalad Budanestre, meg leszalad, meg fölsszalad. A vasuton él az egész idő alatt, úgy, hogy a kevermesi állomásfőnök már hámulja, ha egy vonat érkezik, amelyiken nem ül a szent-jakabi jegyző.

(Folyt. köv.)

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirat' telephelyén
Budapest, 1911. február 9

Készaru változatlan.	
1910. októberi buza	10.91—92
1911. áprillisi buza	11.15—16
1910. májusi buza	—
1911. áprillisi rozs	8.18—19
1910. májusi rozs	—
1910. októberi rozs	8.05—06
1910. októberi zab	—
1911. áprillisi zab	8.63—64
1911. májusi tengeri	5.80—81
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi rencze	—

Megérkezett nagy választékban asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédő, Kávés, Teás, likörös, vizes, boros, sörös készleket a golcsóbb szolid, szabott ár mellett. — Képek készítése és ábrázolás a legelőbbben!

GLÜCK JÓZSEF

Árny- és lámpa kereskedése
Placz-n. 6. a nagytemplom mellett.

Az Emulsió vétele-
né a SCOTT-féle ol-
járás védjegyét.
hárszt — készült a
F. Stange által.
Utánzóktól óvakod-
junk.

SCOTT

sokkal gyorsan
get, mint a köz-
féle Emulsió-t
négy év óta
2 K. 50 f. Ka

Tiszta agy

CSEPP

nyers

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

Kar

agy

NYILTTÉR.

Betegség után

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle olíajáró védjegyet — a halászt — kérjük a csomagban tartani. Utánzóktól óvakodjunk.

erősítő szerre van szükség. Am hatékony is legyen a szer! Például a SCOTT-féle Emulsió! Próbálja meg és jelentékenyen jobban fogja magát érezni már igen csekély adagok szedése után. Ennek oka először az, hogy azon anyagok, amelyekből a SCOTT-féle Emulsió készül, tiszták és kitűnő minőségűek. Második ok pedig a SCOTT-féle gyártás eljárás, mely pártját ritkítja. A

SCOTT-féle Emulsió

sokkal gyorsabban állítja helyre az egészséget, mint a közönséges csukamájolaj. A SCOTT-féle Emulsió-t az orvosok e célra harminc-négy év óta rendelik. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Három szó!

Palin

utolérhetetlen cipőkrém.

✪✪ Mindenütt kapható. ✪✪

„Gyöngyvirág Crème“

AZ arokrémek gyöngye!

Bőrpíró, májoltok, pattanások a bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, lehérré és ádóvé teszi az arcot! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tegety ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárban,
DEBRECZEN.

Indiai fogosepp, a legmakaesbb fogfájást is megszünteti, ára 0 fillér.

Tyukszem irtó, 2—3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fillér.

Fagyhaltsam, a legerősebb fagyot és az ezzel járó viszketettségét azonnal megszüntet, ára 70 fillér.

A fentiek e akis a

Balásódon utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszerárban
DEBRECZEN, Csapó utca 18. sz. alatt kaphatók.

500 koronát

fizetnek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlik. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1.** — Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban — Csakis **Bartilla-fogviz** kérem! Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. Oly helyekre ahol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 80 fillérért. Kapható Debreczen: **Mihalovits Jenő** gyógyszerárca a „Kigyó“-hoz.

Üzleti könyvek,

mert azok árusításával teljesen felhagyunk,

igen olcsón

kaphatók.

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában

Piac-utca 49.

A többszörösen kitüntetett osodás hatású háziszer
a **Dr. BOROVSKY-FÉLE**

Borolin

városunk piacán is megjelent. Ez a háziszer hatásában és erőalkotásában felülmúlhatatlan gümőkeros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás, továbbá minden meghülés okozta bajok, mint rheuma, köszvény, csusz, ischias, izületi rob és zsárában szenvedők, végül fagyási és égési sebek fájdalmainak megszüntetésére. Kiváló fertőtlenítő és testező háziszer. Kapható városunkban a következő cégeknel: **Steiner Manó, Mihalovits Jenő** gyógyszerárban, **Központi drogueriarban, Deu soh Lajos, Nagy András, Mayer Jenő** és **Béla, Stern József** és **Testvére kereskedésében. Érmihályfalván: Matrai Akos** gyógyszerárban. 1.20, 2. —, és 2.50 K-ás üvegekben.

Készítik:

Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. ker., Fő-utca 77/c. sz.

Különféle kisebb gépkerek,

transmissió, egy nagyobb

lendkerék, jókarban levő

gázluszterek és gázcsövek

olcsón eladóak.

Czim a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Fiatal irodai tisztviselő, aki a könyvelésben járatos és a fűszerszakmát is érti, kerestetik. Czim a kiadóban.

Két joghallgató, vagy theologus, esetleg tanító képezdész, könnyű keresetre tehet szert. Czim a kiadóhivatalban.

Simonyi-ut 10. számú háznál gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik.

Ügyes, megbízható fiatal ember, raktárnoki vagy pénzeszedői állást keres, ki a helyi piacot jól ismeri. Czim a kiadóba.

Telekkönyvvezetői, bírósági végrehajtói vizsgával és hosszabb irodai gyakorlattal bíró 32 éves, családos ember irodai vagy más alkalmazást keres. Czim a kiadóba.

Keresek egy jó rendes szakácsnét uril házhoz, ahol jó helye lesz. Czim a kiadóba.

Igen ügyes gépirónó ügyvédi irodába, vagy vállalathoz ajánkozik. Czim Telefon 651.

Adás-vétel.

Egy teljesen új női téli kabát eladó Miklóscs utca 10. szám alatt.

Legmagasabb ársan veszek Kisvárdai Iparbank, Közgazdasági bank és takarékpénztári részvényeket. Pollák. Telefon 441.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászonasztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

A Bocskai-kertben egy nyilas szőlő eladó. Czim a kiadóban.

Legdivatosabb

Férfi ruhákat készít

40-50 koronáig

Fettmann Sándor

Budapesti férfi szabó Debreczen, Sas-u. 4.

Jó árban levő majdnem új íróasztalt keresek megvételre. Ajánlat «Vevő» jellegére a kiadóba.

Eladó egy husvágó asztal, hentesnek vagy mészárosnak igee alkalmas. Cim a kiadóba.

Egy adómentes hentes és mészáros üzlet más vállalat miatt eladó. Czim a kiadóba.

Czimbaiom. Mahagoni, pedálos, remek hanggal sürgősen eladó. Hatvan-u. 6. sz.

Boreczet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Makniatur papíros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Olajos hordék kaphatók Bicz-utca 49. sz. alatt a keresztpületben.

Asztalosoknak való új deszka eladó. Czim a kiadóba.

Lakás.

Két szobás lakás, mellékhelyiségekkel május 1-re kerestetik. Czim a kiadóba.

Eladó egy csinosan butorozott szoba Iskola-utca 8. sz. alatt.

Egy különbejáratu, csinosan butorozott szoba előszobával együtt kiadó Szécheny-utca 14. Értekezhetni a közép épületben.

Különféle.

Épület üvegezési és képkeretezési vállalat elvállal minden e szakmához tartozó munkákat. Nagy József Bethlen-utca 20. Telefon 833.

28 krajcárért fejfel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Ügyes fehérnemű varrónő házakhoz ajánkozik, esetleg munkát otthonra is elvállal. Czim a kiadóhivatalban.

Csakis hölgyeknek való! A szép kalapokhoz, hogy azokat kellőképpen megőrizhessük, feltétlenül használjuk a Debreczeni Bőröndgyárban Piacz-u. 47. szám alatt készült dobozokat, melyek minden nagyságban kaphatók, amellet csinosak és zárral vannak ellátva.

Ügyes tarka varrónő házakhoz ajánkozik. Czim a kiadóhivatalba.

Egy jó rav ló lakó tártnöt keresek, Teleki-utca 65.

Haitenberger Béla

kassai vegytisztító gyára keres **alkalmas üzleti helyiséget**

Debreczen részére.

Ugyanott felvétetik egy **ügyes női üzleti alkalmazott is.**

6. szám.

Hirdetmény.

Mikepércs község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII., és az 1891. XVI. törvénycikkekben előirt helyszini eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító **1911. február 27. napján** az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítatnak

1) mindazok, a kik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadoit előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitzűtött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitzűtött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átirásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől is elesnek,

3) azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

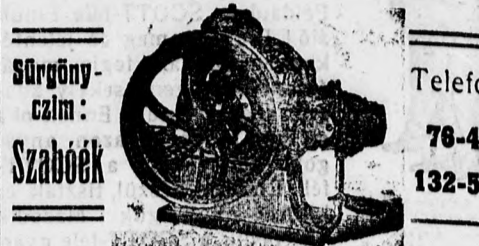
Debreczen, 1911. február 8-án.

Dezső Ákos,
betétszerkesztő tkvtó.

Kádoss Andor,
betétszerk. kir. bíró.

EREDETI BOLINDER-féle

nyersolajmotorok és nyersolajlocomobilok

Sürgöny-
czím:
Szabóék

Telefo

76-48

132-50

Csakk

Szabó Emil és Társánál

kaphatók.

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 46. szám.
benzin motorok. Szivógázmotorok. Teljes malomberendezések. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kérjük a címre ügyelni

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánja.

5/1911. V. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett s az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen választás útján betöltendő számvevőségi számtisztai állásra ezennel pályázatot hirdetek.

E számtisztai állás évi 1800 korona fizetés és 300 korona lakáspénzzel van egybekötve.

Megkivánom jegyezni, hogy a város szervezési szabályzatának kormányhatósági jóváhagyása esetén fenti javadalmazás emelkedni fog.

Felhivom mindazokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak s az 1883. évi I. t.-cz. 17. §-ában körülirt minősítést igazolni tudják, hogy okmányaikkal felszerelt s szabályszerűen felbélyegzett pályázati kérvényeket hozzám, mint a kijelölő választmány elnökéhez **folyó évi február hó 25. napj ig** annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresedő állásokra is pályázatot nyitok.

Debreczen, 1911. február 1.

Domahidy s. k.

főispán.

Debreczeni Bőröndgyár

megnyílt Piacz-u. 47. sz. alatt!

Megrendelésre készülnek a leggyorsabbtól a legmagasabb igényeknek is megfelelő

bőröndök, kazetták, puskatokkok

intézetek részére okmánytaszkák, kalapdobozok, bokavédők és mindennemű bőrdiszmdáruk. — Javitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tanuló felvétetik.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Fiatal irodai tisztviselő, aki a könyvelésben jártas és a fűszerszakmát is érti, kerestetik. Czim a kiadóban.

Két joghallgató, vagy theologus, esetleg tanító képezdész, könnyű keresetre tehető. Czim a kiadóhivatalban.

Simonyi-ut 10. számú háznál gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik.

Ügyes, megbízható fiatal ember, raktárnoki vagy pénzeszedői állást keres, ki a helyi piacot jól ismeri. Czim a kiadóba.

Telekkönyvvezetői, bírósági végrehajtói vizsgával és hosszabb irodai gyakorlattal bíró 32 éves, családos ember irodai vagy más alkalmazást keres. Czim a kiadóba.

Keresek egy jó rendes szakácsnét url házhoz, ahol jó helye lesz. Czim a kiadóba.

Igen ügyes gépirónó ügyvédi irodába, vagy vállalatba ajánlkozok. Czim Telefon 651.

Adás-vétel.

Egy teljesen új női téli kabát eladó Miklóscs utca 10. szám alatt.

Legmagasabb árban veszek Kisvárdai Iparbank, Közgazdasági bank és takarékpénztári részvényeket. Pollák. Telefon 441.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászonasztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

A Bocskai-kertben egy nyilas szőlő eladó. Czim a kiadóban.

Legdivatosabb

Férfi ruhákat készít

40-50 koronáig

Fettmann Sándor

Budapesti férfi szabó Debreczen, Sas-u. 4.

Jó karban levő majdnem új íróasztalt keresek megvételre. Ajánlat «Vevő» jellegére a kiadóba.

Eladó egy husvágó asztal, hentesnek vagy mészárosnak igee alkalmas. Cim a kiadóba.

Egy adómentes hentes és mészáros üzlet más vállalat miatt eladó. Czim a kiadóba.

Czimbalom. Mahagoni, pedálos, remek hanggal sürgősen eladó. Hatvan-u. 6. sz.

Boreczet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Makkniatur pspiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Biaz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Asztaloknak való új deszka eladó. Czim a kiadóba.

Lakás.

Két szobás lakás, mellékhelyiségekkel május 1-re kerestetik. Czim a kiadóba.

Kiadó egy csinosan butorozott szoba Iskola-utca 8. sz. alatt.

Egy különbejáratu, csinosan butorozott szoba előszobával együtt kiadó Szécheny-utca 14. Értekezhetni a közép épületben.

Különte.

Épület áttegőző és képkeretelési vállalat elvállal minden e szakmához tartozó munkákat. Nagy József Bethlen-utca 20. Telefon 833.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyás Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Ügyes fehérnemű varrónő házakhoz ajánlkozok, esetleg munkát otthonra is elvállal. Czim a kiadóhivatalban.

Csakis hölgyeknek való! A szép kalapokhoz, hogy azokat kellőképpen megőrizhessük, feltétlenül használjuk a Debreczeni Bőröndgyárban Piacz-u. 47. szám alatt készült dobozokat, melyek minden nagyságban kaphatók, amellet csinosak és zárral vannak ellátva.

Ügyes tarka varrónő házakhoz ajánlkozok. Czim a kiadóhivatalba.

Egy jó rav ló lakó tártnőt keresek, Teleki-utca 65.

Haitenberger Béla

kassai vegytisztító gyára keres

alkalmas üzleti helyiséget

Debreczen részére.

Ugyanott felvétetik egy **ügyes női üzleti alkalmazott is.**

6. szám.

Hirdetmény.

Mikepércs község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII., és az 1891. XVI. törvényzikkében előirt helyszini eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító **1911. február 27. napján** az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak

1) mindazok, a kik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől is elesnek,

3) azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

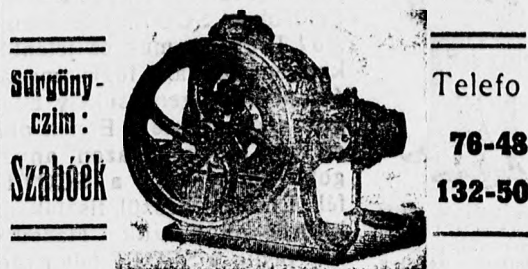
Debreczen, 1911. február 8-án.

Dezső Ákos,
betétszerkesztő tkvtó.

Rádoss Andor,
belsőszek. kir. bíró.

EREDETI BOLINDER-féle

nyersolajmotorok és nyersolajlocomobilok

Sürgöny-
czim:
Szabóék

Telefo
76-48
132-50

Szabó Emil és Társánál

Csak

BUDAPEST, VI, Teréz-körút 46. szám.
benzin motorok. Szivógázmotorok. Teljes malomberendezés ek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kérjük a czimre ügyelni

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánja.

5/1911. V. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett s az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen választás útján betöltendő számvevőségi számtisztai állásra ezennel pályázatot hirdetek.

E számtisztai állás évi 1800 korona fizetés és 300 korona lakáspénzzel van egybekötve.

Megkívánom jegyezni, hogy a város szervezési szabályzatának kormányhatósági jóváhagyása esetén fenti javadalmazás emelkedni fog.

Felhivom mindazokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak s az 1883. évi I. t.-cz. 17. §-ában körülirt minősítést igazolni tudják, hogy okmányaikkal felszerelt s szabályszerűen felbélyegzett pályázati kérvényeket hozzám, mint a kijelölő választmány elnökéhez **folyó évi február hó 25. napj** ig annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresedő állásokra is pályázatot nyitok.

Debreczen, 1911. február 1.

Domahidy s. k.
főispán.

Debreczeni Bőröndgyár

megnyílt Piacz-u. 47. sz. alatt!

Megrendelésre készülnek a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek is megfelelő

bőröndök, kazetták, puskatokkók

intézetek részére okmánytáskák, kalapdobozok, bokavédők és mindennemű bőrdiszmnárak. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tanuló felvétetik.